

Nr 89.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till förordning angående beviljning af fast egendom samt af inkomst; gifven Stockholms slott den 11 mars 1910.

Under åberopande af bifogade utdrag af statsrådsprotokollet öfver finansärenden för denna dag vill Kungl Maj:t härmed föreslå Riksdagen att antaga närlagda förslag till förordning angående beviljning af fast egendom samt af inkomst.

De till ärendet hörande handlingarna skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse väl bevågen.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres sjukdom:

GUSTAF ADOLF.

Carl Swartz.

Förslag

till

Förordning angående bevillning af fast egendom samt af inkomst.

1 Kap.

1 §.

Till staten erlägges bevillning af fast egendom samt af inkomst enligt bestämmelserna i denna förordning. Denna skatt utgår på grund af taxering, som verkställs i den ordning och med ledning af de uppgifter, hvarom särskildt är stadgadt.

2 Kap.

Bevillning af fast egendom.

2 §.

För all inom riket belägen *fast egendom*, hvartill ock räknas *frälseränta*, skall, med de undantag, som i 5 § upptagas, bevillning utgöras efter fastighetens uppskattade värde.

Denna bevillning utgår:

a) för *jordbruksfastighet* med sex tiondedels öre för hvarje fulla etthundra kronor samt

b) för *all annan fastighet* och *frälseränta* med fem tiondedels öre för hvarje fulla etthundra kronor af taxeringsvärdet.

3 §.

Bevillning för fast egendom erlägges af den, som för nästföregående året författningsenligt mantalsskrifvits eller bort mantalsskrifvas såsom ägare eller innehafvare af fastigheten. Bevillningen erlägges af *ägaren* utom i följande fall, då bevillningen utgöres af *innehafvaren*, nämligen:

a) för jordegendom, som besittes med stadgad åborätt eller är af allmän myndighet eller af stiftelse till begagnande mot lifstidsstädja upplåten, för i stad befintlig så kallad ofri tomt, hvarifrån innehafvaren ej må skiljas så länge han erlägger tomtören eller utan att vederbörlig lösen gifves, för område, som är upplåtet med tomträtt, samt för skogsområde, som blifvit upplåtet till bergshandteringens understöd, till sågverk eller kanalbolag eller ock innehafves af stad eller annan menighet;

b) för jordegendom eller annan fastighet, som antingen är till boställe eller eljes på lön anslagen, såvida ägaren enligt 5 § a) eller b) är från fastighetsbevillning fri och hela fastigheten är åt endast *en* person upplåten;

c) för lägenhet, som är till besittning på viss tid eller på lifstid från annan egendom afsöndrad.

Har efter mantalsskrifningen för nästföregående år skattskyldig ägare eller innehafvare af fastigheten aflidit, påföres bevillningen hans stärbhus.

4 §.

1 mom. *Fast egendom* skall uppskattas till det värde, egendomen haft nästföregående år. Detta värde bestämmes med ledning af de om hvarje särskild egendoms storlek, beskaffenhet och afkastning inhämtade upplysningar samt erhållna uppgifter om areal och olika ägoslag samt arrende- eller hyresafgifter, köpeafhandlingar och värderingar för egendomens belåning eller försäkrande mot brandskada.

2 mom. *Frälseräntas kapitalvärde* uppskattas till tjugu gånger det belopp, hvartill samma ränta efter nästföregående års markegång uppgått, såframt icke räntan, i enlighet med 14 § kungl. kungörelsen den 11 maj 1855, utgår efter medelmarkegångspris, i hvilket fall detta senare bör läggas till grund för beräkandet af räntans belopp. Dock iakttages, att frälseräntas kapitalvärde alltid sättes i fulla hundratal kronor, så att möjligen öfverskjutande belopp icke beräknas.

3 mom. Det värde, hvartill fast egendom blifvit uppskattad, skall utan förnyad uppskattning bibehållas oförändradt under fem år, därest icke

under tiden mellan två på hvarandra följande allmänna fastighetstaxeringar sådana inträffade förhållanden, som i 2 § af de till ledning vid taxeringen utfärdade särskilda anvisningarna närmare omförmälas, påkalla förändrad värdering.

4 mom. Uppskattning af värdet å sådan fast egendom, som omförmäles i 5 § c), äger icke rum.

5 §.

Fastighetsbevillning erlägges *icke* af

a) staten;

b) akademier, vetenskapliga samfund, allmänna undervisningsverk och barmhärtighetsinrättningar: för dem tillhöriga allmänna platser, tomter och byggnader;

kommuner och andra menigheter: för dem tillhöriga, inom deras eget område belägna allmänna platser, tomter och byggnader;

regementen och officerskårer: för deras vid mötesplatser till begagnande under mötena uppförda byggnader;

nykterhetsföreningar: för dem tillhöriga byggnader, afsedda för deras verksamhet; samt

enskilda personer eller samfund: för dem tillhöriga kyrkor och bönehus;

allt dock endast såframt nu omförmälda allmänna platser, tomter, byggnader, kyrkor och bönehus icke nästföregående år lämnat ägaren någon inkomst; börande i motsatt fall fastighetsbevillning utgöras för så stor del af fastighetens taxeringsvärde, som enligt den i de särskilda anvisningarna till ledning vid taxeringen bestämda grund motsvarar inkomstbeloppet;

c) ägare af kanal, järnväg och annan farväg eller farled samt flottled: för den mark, som af anläggningen upptages, äfvensom för själfva kanal- och vägbyggnaden, hvarunder jämväl inbegripas de för anläggningens begagnande erforderliga stationshus, verkstäder och andra byggnader; och

d) ägare eller innehafvare af lägenhet med tillhörande åbyggnad, då lägenhetens hufvudsakliga värde utgöres af åbyggnaden och ej öfverstiger 500 kronor, därest lägenhetens innehafvare eller, om han är gift, den andra maken ej eljest erlägger bevillning af fast egendom eller inkomst eller innehafvarens eller makarnas inkomster, däri inbegripet det hyresvärde, åbyggnaden kan äga, ej öfverstiga 500 kronor; skolande hvad i denna punkt stadgas äga tillämpning jämväl i det fall, att någon äger byggnad å mark, som af annan äges eller innehafves.

I fall, då, af anledning att ägare eller innehafvare af fastighet affidit, stärbhus jämlikt 3 § bör erlægga bevillning för fastigheten, må taxeringsmyndighet kunna medgifva befrielse från bevillning, därest behållningen i boet ej öfverstiger 10,000 kronor samt den affidne efterlämnat änka, oförsörjda barn eller andra stärbhusdelägare, som varit beroende af honom för sin försörjning. Sådan förmån må dock tillgodokomma allenast stärbhus efter här i riket mantalsskrifven svensk medborgare.

6 §.

Vid uppskattning af fast egendom skola särskilda värden, slutande å fulla hundratal kronor, utsättas:

a) å *jordbruksfastighet*:

för hvarje hemman och jordlägenhet eller, om hemmanet eller lägenheten består af två eller flera brukningsdelar eller afsöndring af jord därifrån ägt rum, för hvarje sådan brukningsdel (arrendegård, torp m. m.) eller jordafsöndring; samt

för skogsområde, som omförmäles i 3 § a);

b) å *annan fastighet*:

för tomt i stad, köping och därmed jämförlig ort;

för åbyggnad å sådan tomt;

för lägenhet med tillhörande åbyggnad, då lägenhetens hufvudsakliga värde utgöres af åbyggnaden;

för byggnad, belägen på jordbruksfastighet, men icke afsedd för det därå drifna jordbruk eller dit hörande näring;

för fiske, som är i jordebok särskildt upptaget; samt

för frälseränta.

7 §.

Fast egendom taxeras inom den ort, där egendomen är belägen.

3 Kap.

Bevillning för inkomst af kapital och arbete.

8 §.

1 mom. Såsom inkomst enligt denna förordning skola, med undantag och efter afdrag, som här nedan i detta kapitel stadgas, taxeras skattskyldigs årsintäkter i penningar eller penningars värde af kapital och arbete.

Förmån af bostad äfvensom hvad skattskyldig för sin och sin familjs räkning direkt tillgodogjort sig från egen näring eller eljes af förnöden-

heter och varor, som han fört i handel eller tillverkat, skola följaktligen äfven räknas såsom inkomst.

Såsom inkomst taxeras icke:

hvad som förvärfvats genom giftorätt, arf eller testamente eller i hemföljd, morgongåfva eller fördel af oskiftadt bo eller genom gåfva eller ock erhållits i form af sådant periodiskt understöd, som lämnats såsom bidrag till undervisning eller uppfostran eller eljest utgifvits på grund af lagligen åliggande försörjningsplikt eller till understöd åt hemmavarande familjemedlemmar,

vinst å icke yrkesmässig afyttring af fast eller lös egendom, som tillfallit säljaren annorledes än genom köp eller byte eller ock af honom förvärfvats genom köp eller byte och varit i hans ägo, om det är fast egendom, tio år eller därutöfver och eljes fem år eller därutöfver;

ersättning för skada till följd af olycksfall i arbete, så ock hvad som eljes på grund af sjuk- eller olycksfallsförsäkring tillfallit den försäkrade eller hans stärbhus;

kapital, som på grund af lif- eller kapitalförsäkring tillfallit den försäkrade eller hans stärbhus.

2 mom. Skattskyldigheten för inkomst enligt denna förordning afser den inkomst, som åtnjutits under det nästföregående kalenderåret eller, då räkenskapsår icke sammanfaller med kalenderår, det räkenskapsår, som gått till ända närmast före den 1 mars det år, taxeringen sker.

Är skattskyldig gift, skall i hans taxering enligt denna förordning inbegripas jämväl hustruns inkomst; dock att i fall, där hustrun haft inkomst, som rättsligen varit från mannens förvaltning undantagen, hustrun skall taxeras därför.

3 mom. För inkomst af kapital eller arbete skall, med iakttagande af bestämmelserna i 12 § härnadan, bevillning erläggas med en tiondedels procent af inkomstbeloppet.

9 §.

1 mom. Till inkomst af kapital räknas:

a) ränta af utlånade eller i räntebärande obligationer nedlagda eller hos penningförvaltande verk eller enskilde insatta penningar;

b) krono- och kyrkotionde eller ersättning därför, som åtnjutits af patronus ecclesiæ; samt

c) utdelning af aktier i utländska aktiebolag.

2 mom. Till inkomst af *arbete* räknas:

a) inkomst af rörelse eller yrke, såsom:

1:o) af bergsbruk, kalk- och stenbrott jämte därtill hörande verk, inrättningar och näringar; kvarnar och sågverk; fabriker, mekaniska verkstäder, brännvinsbrännerier och andra för varors tillverkning eller förädling anlagda inrättningar; mejerihandtering, potatismjölfabriker och andra binnäringar till jordbruket, i den mån de icke afse tillgodogörande af eget jordbruks produkter; penningrörelse, handelsrörelse, skeppsrederi, sjöfart, handtverk eller annan näring;

2:o) af till allmän trafik upplåten kanal, järnväg eller annan farled samt flottled; och

3:o) hvad som förvärfvas genom utöfning af vetenskap, konst eller handaslöjd;

b) inkomst af tjänst eller pension, såsom:

inkomst och bostads- eller annan förmån af allmän eller enskild tjänst, därunder inbegripet särskildt tjänsteuppdrag, såsom aflöning, arfvode, traktement, sportler m. m., så ock den behållna inkomst, som, enligt gällande föreskrifter, kan vid lediga ecklesiastika sysslor tillfalla de under konsistoriernas vård eller annan allmän förvaltning ställda kassor;

inkomst och förmån af stadigvarande arbetsanställning eller annat stadigvarande uppdrag;

pension, lifränta och undantagsförmån;

periodiskt understöd, så framt det icke lämnas såsom bidrag till mottagarens undervisning eller uppfostran eller eljes utgifves på grund af lagligen åliggande försörjningsplikt eller till understöd åt hemmavarande familjemedlemmar;

c) vinster af tillfällig natur, därunder inbegripen vinst å icke yrkesmässig afyttring af fast eller lös egendom, som förvärfvats genom köp eller byte och varit i säljarens ägo, om det är fast egendom, under mindre än tio år och eljes under mindre än fem år, dock efter afdrag af möjligen liden förlust å andra likartade affärer;

d) inkomst af arrende af kronoegendom, så beräknad som i 6 § af särskilda anvisningarna sägs;

e) all annan i denna § ej särskildt omförmäld skattepliktig inkomst, som icke är genom fastighetsbevillning beskattad.

10 §.

Skyldige att utgöra inkomstbevillning äro:

a) svensk medborgare, som är eller bör vara i riket mantalsskrifven: för den inkomst, han åtnjutit, vare sig här eller från utrikes ort;

b) svensk medborgare, som icke är eller bör vara i riket mantals-skrifven: för den inkomst, han härifrån åtnjutit;

c) utlänning:

för inkomst af näring, som här bedrifvits, och för härifrån uppburen lön eller pension;

skolande utlänning, som på grund af vistelse här i riket för annat ändamål än idkande af studier är eller bör vara härstädes mantalsskrifven, erlagga bevilning jämväl för annan inkomst, som af honom här förvärfvats eller härifrån åtnjutits, äfvensom för inkomst, som utifrån införd, af honom här användts.

Hvad här ofvan säges om enskild person gälle ock i tillämpliga delar om menigheter, samfund, stiftelser, verk och inrättningar, föreningar för ekonomisk verksamhet samt andra juridiska personer, i den mån de icke äro i denna förordning från inkomstbevilning frikallade, äfvensom om oskiftadt stärbhus och bolag, därunder jämväl inbegripna sådana, som enligt särskild författning äro skyldiga afstå sin vinst. Vanliga handelsbolag, kommanditbolag, enkla bolag och rederier, som ej äro aktiebolag, taxeras icke, utan hänföres deras inkomst till de särskilda delägarnas inkomst med belopp, som för en hvar motsvarar hans andel af bolagets inkomst.

4 Kap.

Grunder för inkomsternas beräkande.

11 §.

1 mom. Vid beräkning af skattskyldigs inkomst nästföregående år må afdrag icke ske:

a) för den skattskyldiges och hans familjs utskylder och lefnadskostnader samt därtill hänförliga utgifter, däri inbegripet hvad den skattskyldige till annan utbetalat såsom bidrag till dennes undervisning eller uppfostran eller eljes på grund af lagligen åliggande försörjningsplikt eller hvad han till understöd åt hemmavarande familjemedlemmar utgifvit;

b) för arrende- eller hyresvärde å sådan, kanal, järnväg och annan farled samt flottled tillhörande mark och byggnad, som enligt 5 § är fri från bevilning;

c) för ränta å den skattskyldiges eget, i hans rörelse eller yrke nedlagda kapital;

d) för hvad som användts till fast egendoms förbättring, tillökning af inventarier eller kapitalafbetalning å skuld.

Har förening, som sträckt sin verksamhet utom medlemmarnes krets, lämnat sina kunder, vare sig de tillhört föreningen eller icke, pristillägg, rabatt eller annan sådan utdelning i förhållande till gjorda inköp eller försäljningar, må afdrag för dylik utdelning icke äga rum, där ej utdelningen skett i omedelbart samband med köp eller försäljning, hvarpå utdelningen grundats, hvaremot förening, som icke sträckt sin verksamhet utom medlemmarnas krets, må åtnjuta afdrag för all utdelning, hvarom här sägs, för såvitt den utgått efter grunder, som varit före köpet eller försäljningen bestämda.

2 mom. Däremot må afdrag ske:

1:o) vid beräkning af inkomst utaf kapital:

för ränta å upplånadt kapital;

ägande, därest hustru är enligt 8 § 2 mom. särskildt skattskyldig, den af makarna, som haft behållen inkomst af kapital, åtnjuta afdrag äfven för den andre åliggande skuldränta, som icke kunnat täckas af dennes egen inkomst af kapital; samt

2:o) vid beräkning af inkomst utaf arbete:

a) för det genom fastighetsbevilning beskattade, hyresvärdet motsvarande belopp af fem för hundra af taxeringsvärdet å fastighet, som af ägaren begagnats till utöfvande af sådan verksamhet, hvarom i 9 § 2 mom. a) 1:o) och 3:o) sägs;

b) för ränta å lånt rörelsekapital; och

c) med skäligt belopp för värdeminskning å grufvor, inventarier och annan dylik egendom, som användts i skattskyldigs rörelse eller yrke.

Afdrag må jämväl ske:

för öfriga utgifter för inkomstens förvärfvande och bibehållande såsom arrende- eller hyresafgift;

utgifter för underhåll af fastighet och inventarier;

aflöning, kost och öfriga utgifter för de i skattskyldigs verksamhet använda biträden och arbetare;

kontors- och andra förvaltningskostnader; äfvensom

kostnad för utöfning af vetenskap, konst eller handaslöjd;

så ock för afgifter till pensions-, änke- och pupill-, understöds- eller annan sådan kassa, i hvilken det ålegat någon på grund af hans tjänst att vara delägare.

12 §.

1 mom. Bevillning för inkomst af kapital eller arbete äger icke rum, när den skattskyldiges eller, i fråga om äkta makar, deras sammanräknade årsinkomster understigit 500 kronor.

Hafva dessa inkomster icke uppgått till 1,200 kronor, äro 450 kronor, hafva de uppgått till 1,200 kronor, men icke till 1,800 kronor, äro 300 kronor af inkomsten af kapital och arbete fria från bevillning.

Det belopp, för hvilket bevillning sålunda icke äger rum eller som får från uppskattad inkomst såsom bevillningsfritt afdragas, skall ökas, där den skattskyldige hufvudsakligen försörjer, jämte sig själf, sammanlagdt mer än tre personer eller å ort, där lefnadskostnaderna äro synnerligen höga i jämförelse med förhållandet inom riket i allmänhet, äfvensom där skattskyldigs skatteförmåga eljes på grund af särskilda förhållanden (långvarig sjuklighet, stark skuldsättning, olyckshändelse och dylikt) är väsentligen nedsatt; dock att denna ökning icke må för någon skattskyldig eller, i fråga om äkta makar, för dessa gemensamt öfverstiga 200 kronor.

Befrielse från eller lindring i bevillningen, hvarom här stadgas, får dock icke åtnjutas af enskild skattskyldig för inkomst, som beskattas inom annan kommun än den, där den skattskyldige är mantalsskrifven, eller, om taxeringen afser under nästföregående år afliden persons inkomst, där han då varit mantalsskrifven, samt ej heller af bolag.

Hafva enligt 8 § 2 mom. makar blifvit särskildt taxerade, skall bevillning ändock beräknas efter de för dem båda taxerade beloppnen sammanräknade och påföras makarna efter storleken af hvarderas taxerade belopp.

För inkomst, som afliden här i riket mantalsskrifven svensk medborgare i lifstiden åtnjutit, må taxeringsmyndighet kunna medgifva befrielse från bevillning, därest behållningen i boet ej öfverstigit 10,000 kronor samt den aflidne efterlämnat änka, oförsörjda barn eller andra stärbhusdelägare, som varit beroende af honom för sin försörjning.

För bevillning, som påföres för inkomst, hvilken afliden person i lifstiden åtnjutit, svare stärbhus icke med mera än tillgångarna i boet. Är boet skiftadt, svare bodelägare icke för mera än hvad af bevillningen å hans lott belöper och i intet fall med mera, än hans lott i boet utgör.

2 mom. Från utgörande af inkomstbevillning *frikallas*:

a) staten;

b) landsting, hushållningssällskap, städer och andra menigheter: för sådan inkomst, som icke härflutit af rörelse eller yrke;

kyrkor, akademier och vetenskapliga samfund, allmänna undervisningsverk, stipendiefonder, pensionsanstalter, sjuk- och fattigvårdsinrättningar jämte andra fromma stiftelser: för all annan inkomst än den i 9 § 2 mom. b) omförmälda inkomst vid lediga ecklesiastika sysslor;

allmänna hypoteksbanken, konungariket Sveriges stadshypotekskassa, allmänna hypotekskassan för Sveriges städer och hypoteksföreningar;

järnkontoret, så länge kontorets vinstmedel användas till allmänt nyttiga ändamål och kontoret icke lämnar utdelning åt sina delägare; samt

sparbanker, som afses i lagen af den 29 juli 1892, äfvensom sådana ränte- och kapitalförsäkringsanstalter, som afse att bereda vinst endast åt insättare;

c) medlem af konungaätten: för af staten anvisadt anslag samt för inkomst af kapital;

d) olönad svensk konsul: för annan inkomst än den, han härifrån åtnjutit;

e) främmande makts härvarande beskickning och konsulat tillhörande person jämte betjäning:

om han icke är svensk medborgare: för all annan inkomst än den, som utgjorts af från Sverige uppburen allmän eller enskild pension eller erhållits genom här idkad rörelse;

om han är svensk medborgare: för den inkomst, han åtnjutit af sin tjänst hos den främmande makten;

f) utlänning eller i utlandet bosatt svensk undersåte, hvilken gifvit eller medverkat vid offentlig föreställning, som afses i förordningen angående bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter den 23 oktober 1908: för inkomst af föreställning, för hvilken dylik afgift utgjorts eller befrielse från afgift jämlikt förordningens 4 § 10 mom. åtnjutits; samt

g) lappallmogen: för inkomst af renskötsel.

5 Kap.

Beskattningsort m. m.

13 §.

Skattskyldig taxeras för inkomst af kapital och arbete:

a) patronus ecclesiæ: för inkomst af tionde eller ersättning därför: där inkomsten utgått;

b) den, som drifver bankrörelse: för inkomst däraf: där rörelsen genom hufvud-, afdelnings- eller kommissionskontor utöfvats;

den, som idkar järnvägsdrift: för inkomst däraf: där hufvudkontor och stationer varit belägna;

den, som idkar kanaldrift: för inkomst däraf: vid hufvudkontoret samt å hvarje ort, som af kanalanläggningen berörts;

den, som med hjälp af ledning tillhandahåller vatten eller elektrisk energi: för inkomst däraf: där vattenverk eller kraftstation varit förlagda, där kontor funnits samt där vatten eller elektrisk energi förbrukats;

c) bolag: för inkomst af annan rörelse än sådan, hvarom i b) stadgas: å den eller de orter, där bolagets rörelse eller någon hufvudsaklig gren däraf på mera själfständigt sätt eller i afsevärd omfattning drifvits; men i fall sådana bestämda orter icke förefunnits, äfvensom för inkomst af kapital: där bolaget har sin styrelse;

d) handlande, fabriksägare samt annan yrkes- och näringsidkare: för inkomst af rörelsen eller yrket: å den eller de orter, där rörelse eller yrke eller någon hufvudsaklig gren däraf på mera själfständigt sätt eller i afsevärd omfattning idkats; dock skola handlande i de städer, hvilka innefatta flera församlingar, för den handelsrörelse, de därstädes idkat, äfvensom de skattskyldige, hvilkas rörelse eller yrke utöfvats på flera orter, men endast kortare tid på hvarje ort, taxeras inom den församling, där de äro mantalsskrifna;

e) ägare af fartyg, hvaruti flera hafva del: för inkomst af fartyget: där hufvud- eller korrespondentredaren är mantalsskrifven; eller om sådan ej finnes: där fartyget har sin hemort;

f) de under konsistoriernas vård eller annan offentlig förvaltning ställda kassor: för inkomst vid lediga ecklesiastika sysslor: i den ort, där densamma eljest bort beskattas;

g) utrikes boende, här i riket icke mantalsskrifven löntagare: för lön från svenska statsverket: i Stockholms stad och Nikolai församling; samt

h) utrikes boende pensionstagare: för pension från svenska statsverket eller allmän inrättning: där pensionen utbetalats.

För annan inkomst än den här ofvan i denna § omförmälda taxeras skattskyldig: där han är eller bör vara mantalsskrifven; eller då sådan ort ej finnes: där inkomsten hufvudsakligen förvärfvats.

Af tiden persons inkomst af sådan beskaffenhet, som i nästföregående stycke afses, taxeras: där den afidne senast varit eller bort vara mantalsskrifven; eller då sådan ort ej finnes: där inkomsten hufvudsakligen förvärfvats.

14 §.

Utan hinder af bestämmelserna i 10 § äger Konungen att, under förutsättning af ömsesidighet, med annat lands regering ingå öfverenskommelse, hvarigenom medborgare i det andra landet befrias från skattskyldighet här i riket för annan inkomst än inkomst af näring, som han här bedrifvit. Likaledes äger Konungen att med annat lands regering ingå öfverenskommelse om särskilda grunder för fördelningen i skatteafseende mellan Sverige och det andra landet af inkomst af näring, som idkats under sådana förhållanden, att näringsidkaren är för inkomst af näringen skattskyldig inom bägge länderna; skolande i fråga om det inkomstbelopp, som efter sålunda bestämda grunder skall tagas till beskattning i Sverige, gälla hvad här ofvan i denna förordning om beskattningsort är stadgadt.

Öfverenskommelse, som här sägs, skall upphöra att gälla högst sex månader efter därförut skedd uppsägning.

Denna förordning skall tillämpas från och med den 1 januari 1911 till slutet af det år, under hvars lopp ny bevillning af fast egendom samt af inkomst varder af Riksdagen fastställd.

Särskilda anvisningar till ledning vid taxeringen.

Uppskattning af fast egendoms värde.

1 §.

Värdet af *fast egendom* bestämmes med ledning af:

1:o jordbruksegendom tillhörande areal i åker, äng, skogs- eller betesmark jämte särskilda förmåner, såsom vattenfall, torfmosse, lastageplats, fiske, som ej är i jordebok särskildt upptaget, m. m. äfvensom utsäde och kreatursbesättning vid egendomen; börande härvid jämväl behörigt afseende fästas vid egendomens läge, de särskilda ägoslagens och skogens beskaffenhet samt beloppet af de grundskatter och öfriga allmänna utskylder, med undantag af bevillningen, hvarmed egendomen är belastad; skolande, då frälseränta förenats med äganderätten till den jord, hvaraf sådan ränta dittills utgått, vid bestämmandet af fastighetens värde detsamma ökas med ett belopp, motsvarande räntans kapitalvärde beräknadt efter 5 procent;

2:o egendomens vid verkställd värdering för erhållande af lån från hypoteksinrättning antagna värde, såvida sådan värdering skett under näst föregångna fem år och det egendomen därvid åsatta värdet sedermera icke blifvit i väsentlig mån förändradt;

3:o den för sådan, under loppet af nästföregångna fem år försold egendom senast betingade köpeskillning, såvida icke därunder inbegripits godtgörelse för inventarier eller växande gröda, eller köpet afslutats mellan nära anhöriga, eller vid försäljningen förbehåll gjorts om undantagsförmåner, eller därvid förekommit andra särskilda omständigheter, som skäligen anses hafva inverkat på köpeskillningens bestämmande utöfver eller under egendomens verkliga värde; börande vid bestämmande af detta värde af-

seende icke fästas å beskaffenheten af sådana byggnader, som på egen-
domens afkastning icke hafva något egentligt inflytande, likasom värdet
af kreatur, redskap och andra inventarier eller förlag vid jordbruksfastighet
icke heller må vid fastighetsvärdets bestämmande tagas i beräkning;

4:o) årliga hyres- eller arrendesumman för uthyrd eller bortarrenderad
egendom, såvida icke särskilda förmåner eller åligganden blifvit därunder
inbegripna, såsom rättighet till inventariers begagnande, arbetsbiträde från
annan egendom och skogsfång utöfver husbehof m. m., eller skyldighet att
uppodla, reparera och uppföra byggnader eller utföra andra arbeten å den
arrenderade egendomen samt inom kort tid densamma afträda, eller såvida
icke, efter hvad vid jämförelse mellan denna och närbelägna egendomar af
lika storlek och beskaffenhet sig visar, hyres- eller arrendebeloppet blifvit
bestämdt med afseende å släkt- eller andra kända förhållanden mellan
ägaren och hyresmannen eller arrendatorn;

5:o) brandförsäkringsvärdet å de i stad och på dess område eller i
köping och därmed jämförlig ort befintliga egendomars åbyggnad samt å
bruks-, kvarn- och fabriksbyggnader på landet äfvensom å andra där upp-
förda hus och byggnader, hvilka icke begagnas för jordbruket och dess
binäringar tillhörande rörelse, samt å sådan åbyggnad på särskilda lust-
ställen och därmed jämförliga mindre lägenheter, som utgör dessas egent-
liga värde, såvida icke brandförsäkringsvärdet skulle understiga det belopp,
som på grund af andra omständigheter kan anses motsvara de brandför-
säkrade husens och byggnadernas verkliga värde;

6:o) läget och arealen af hvar och en i stad, köping eller därmed
jämförlig ort belägen egendom med därtill hörande särskilda förmåner.

Då taxering af fast egendom ej kan verkställas enligt här ofvan upp-
tagna grunder, bör egendomens värde upptagas till det belopp, som mot-
svarar uppskattningsvärdet å andra i närheten belägna jämförliga egen-
domar, på hvilka dessa grunder kunnat tillämpas; åliggande det vederbö-
rande taxeringsmän att vid taxeringen tillämpa den eller dem af här ofvan
angifna taxeringsgrunder, som anses bäst leda till egendomens uppskattning
till dess verkliga värde.

Då fast egendom, som under sistförflutna fem år blifvit såld eller
undergått ofvan omförmälda värdering, uppskattas högre eller lägre än den
senast betingade köpeskillingen eller den godkända värderingssumman, så
ock då förändring göres i det senast fastställda taxeringsvärdet, böra de
särskilda skäl, hvilka därtill föranledt, i taxeringshandlingarna eller näm-
dens protokoll antecknas. Åbyggnader å stadsegendom samt öfriga i femte

punkten här ofvan uppräknade hus och byggnader få ej, utan på enahanda sätt tillkännagifven särskild anledning, upptagas till lägre värde än det, för hvilket samma byggnader äro hos allmän brandförsäkringsinrättning emot brandskada försäkrade, ej heller till lägre värde än det, som motsvarar den behållna hyresafkastningen, kapitaliserad efter fem procent.

I de fall, då uti fast egendoms uppskattningsvärde ingå både jordbruksfastighet och sådana byggnader eller inrättningar, hvilka icke begagnas för jordbruket och dess binärningar tillhörande rörelse, skall hela det uppskattade fastighetsvärdet fördelas så, att särskildt utsättes värdet af sjalfva jordbruksfastigheten med de egendomen tillhörande, för jordbruket och dess ändamål afsedda bostads- och andra byggnader, samt särskildt värdet af alla öfriga byggnader och inrättningar, för hvilka bevillning anses böra utgöras.

2 §.

De år 1910 fastställda taxeringsvärdena å fast egendom skola gälla under åren 1911 och 1912, hvarefter allmän uppskattning af fast egendom enligt de i bevillningsförordningen och dessa anvisningar föreskrifna grunder skall verkställas år 1913 och sedermera hvart femte år, från nämnda år räknadt.

Har under tiden till år 1913 eller sedermera under tiden mellan två på hvarandra följande allmänna fastighetstaxeringar brandförsäkringsvärdet å byggnader i stad och på dess område eller å öfriga i 1 § 5 mom. af dessa anvisningar uppräknade hus och byggnader blifvit ökad eller minskadt, eller fast egendoms värde antingen genom ny- eller tillbyggnader, nya fabriksanläggningar eller andra inrättningar blifvit i betydligare mån förhöjdt eller genom skogsafverkning, nedrifning af byggnader, inträffad eldsvåda, vattenflöde eller annan dylik anledning märkligen förminskats i förhållande till dess uppskattade värde, då bör detta värde jämkas efter de förändringar, egendomen undergått.

Det taxeringsvärde, som blifvit fast egendom åsatt under åren 1911 och 1912 eller under tiden mellan två på hvarandra följande allmänna fastighets-taxeringar, bör vid först därefter inträffande sådan taxering å nyo pröfvas.

Uppgår fast egendoms värde icke till 100 kronor, skall detsamma införas endast i den för anteckningar afsedda kolumn i taxeringslängden. Likaså skall endast i nämnda kolumn införas värdet å sådan lägenhet eller byggnad, för hvilka, jämlikt 5 § d) bevillningsförordningen, fastighetsbevillning icke erlagges.

Uppskattning af inkomst af rörelse m. m.

3 §.

Med afseende å hvad i 13 § b) af förordningen angående bevilning af fast egendom samt af inkomst stadgas angående ort, där inkomst af *bankrörelse* skall beskattas, iakttages, att, då rörelsen drivits vid flera kontor, alla omkostnader och förluster under räkenskapsåret af sådan beskaffenhet, att vid beskattning afdrag därför äger rum, påföras rörelsen i dess helhet, hvarefter beräkningen af den del af beskattningsbara inkomsten, som belöper å hvarje särskildt kontor, sker på följande sätt. De belopp, som enligt kontorets månadsrapporter vid hvarje månads slut balanserats å kontorets in- och utlåningsräkningar, sammanläggas och summan delas med månadernas antal, hvarefter den sålunda erhållna kvoten anses utvisa medelbeloppet af kontorets in- och utlåning för året. Efter det förhållande, hvori denna in- och utlåning står till den på enahanda sätt bestämda, sammanlagda in- och utlåningssumman för alla kontoren, uträknas den del af beskattningsbara inkomsten, som bör taxeras i den ort, där kontoret är beläget. Utelöpande postremissväxlar inräknas icke i in- och utlåningsrörelsen.

Vidkommande inkomst af *järnvägsdrift* iakttages först, att därunder ej inräknas skattskyldigs inkomst af sådan rörelse, som icke direkt sammanhör med själfva järnvägsdriften, t. ex. rederirörelse, ej heller sådan inkomst, hvilken är genom fastighetsbevilning beskattad, såsom arrenden, hyror och dylikt.

Inkomsten af *järnvägsdriften* fördelas till beskattning på följande sätt.

Fem procent af inkomsten taxeras i den ort, där nästföregående år hufvudkontoret var beläget. Återstoden fördelas mellan järnvägens stationer efter deras *trafikvärde*. En stations trafikvärde skall beräknas lika med halfva summan af järnvägens bruttoinkomst af stationens afsända och anlända godstrafik (ilgods, styckegods och vagnslastgods), ökad med järnvägens bruttoinkomst af vid stationen försålda personbiljetter. Gods, som i samtrafik eller i transitotrafik inkommit från främmande bana, räknas såsom afsändt från öfvergångsstationen; likaså räknas till annan bana utgående gods såsom anländt till öfvergångsstationen. Såsom järnvägens station räknas härvid äfven af densamma använd, annan järnväg tillhörig station. Den del af järnvägens beskattningsbara inkomst af järnvägsdriften, som enligt denna beräkning belöper på en station, taxeras i den kommun,

där stationen är belägen. Tillhör stationsområdet flere kommuner, taxeras den beskattningsbara inkomsten af stationen till lika delar i dessa kommuner.

Har skattskyldig, som idkat järnvägsdrift, för egen räkning trafikerat främmande bana, skall för taxeringen resultatet af rörelsen å hvardera banan för sig fastställas. För detta ändamål beräknas först den behållna inkomsten af rörelsen i dess helhet, med tillägg af skatter och öfriga utgiftsposter, för hvilka afdrag författningsenligt icke äger rum, men dock utan afdrag vare sig för ränta å gäld eller för ersättning, som i någon form skolat utbetalas för nyttjande af den främmande järnvägen. Det på detta sätt bestämda totala driftöfverskottet fördelas därefter mellan de trafikerade banorna efter det sammanlagda trafikvärdet af hvardera banans stationer; stationernas trafikvärden beräknas därvid, såsom om banorna utgjorde en enda järnväg, dock att för station, som tillhört båda banorna, stationens uträknade trafikvärde uppdelas i två trafikvärden, allt efter som stationens trafik hänfört sig till den ena eller den andra banan. Från den del af driftöfverskottet, som enligt denna beräkningsgrund kommer på den främmande järnvägen, afdrages den ersättning, som skolat utbetalas för nyttjandet af den främmande järnvägen, jämta ränta, som kan anses belasta driften å densamma; återstoden, som utgör den skattskyldiges beskattningsbara inkomst af den främmande banan, skall, sedan fem procent tillgodoräknats den ort, där hufvudkontoret varit beläget, fördelas till beskattning mellan den främmande banans stationer i förhållande till deras förut bestämda trafikvärde. Från den del af driftöfverskottet, som faller på den skattskyldiges egen järnväg, göres afdrag för ränta å gäld, som belastar denna järnväg, hvarefter återstoden, sedan jämväl däraf fem procent tillgodoförts den ort, där hufvudkontoret varit beläget, fördelas till beskattning mellan samma järnvägs stationer efter deras trafikvärde. Den beskattningsbara inkomst, ägaren af den främmande järnvägen har af densamma, skall likaledes, sedan fem procent af inkomsten tillgodoräknats den ort, där ägaren haft kontor för järnvägen, fördelas mellan stationerna å denna järnväg efter deras trafikvärden.

På liknande sätt förfares, om den skattskyldige trafikerat flera främmande banor.

I fråga om skattskyldigs inkomst af *kanaldrift* iakttages, att därunder ej inräknas inkomst af fastighet, för hvilken skattskyldig erlagt fastighetsbevillning, ej heller inkomst af rörelse, som icke direkt sammanhör med kanlrörelsen, såsom t. ex. rederirörelse. Den beskattningsbara inkomsten

fördelas till beskattning mellan den kommun, där nästföregående år hufvudkontoret var beläget och som tillgodoräknas fem procent af inkomsten, samt de kommuner, som af kanalaneläggningen berörts, i förhållande till vissa för dessa kommuner bestämda *fördelningstal*. Dessa fördelningstal, som efter den skattskyldiges hörande fastställas af Kungl. Maj:ts befallningshafvande att lända till efterrättelse, till dess annorlunda förordnas, erhållas genom att till kilometertalet af kanalens längd inom hvarje kommun lägga antalet slussar inom kommunen. Kanallängden, hvartill endast hänföres sträckor, som först genom kanalföretaget gjorts segelbara, räknas i kilometer och tiondedelar däraf, hvarvid bråkdelen, som ej uppgår till full tiondedel bortfaller. Utgör kanalaneläggning på någon sträcka gräns mellan två kommuner, uppdelas fördelningstalet för denna sträcka lika på hvardera kommunen.

Vid taxering af företag, som afser att med hjälp af *ledning* tillhandahålla *vatten eller elektrisk energi*, skall hälften af den beskattningsbara inkomsten upptagas i den kommun, där vattnet eller den elektriska energien förbrukats, eller, då förbrukningen ägt rum inom olika kommuner, fördelas dem emellan i förhållande till bruttoinkomsten däraf inom hvarje särskild kommun. Den andra hälften taxeras i den kommun, där vattenverk eller kraftstation samt kontor varit förlagda, och fördelas, om vattenverk eller kraftstation samt kontor legat å olika orter, till beskattning emellan dessa orter efter den grund, som taxeringsmännen finna skälig.

4 §.

Utlänning, som efter därtill enligt särskild författning förvärfvad rätt reser omkring i landet och för egen eller annans räkning bjuder ut till försäljning eller försäljer af honom medförda eller eljest i riket befintliga varor, skall erlägga bevillning i enlighet med de i 8—13 §§ af bevillningsförordningen bestämda grunder; skolande hvad sålunda är vordet stadgadt äga tillämpning äfven i det fall, att utlänning medför utländska varor, som förut blifvit under en eller annan form rekvirerade.

5 §.

Hvar och en skattskyldig bör för sin inkomst genom handel, handverk eller annan näring taxeras till bevillning efter inkomstens verkliga belopp, antingen den näring, hvarigenom inkomsten erhålles, idkas för den skattskyldiges egen räkning eller af honom bedrifves såsom kommissionär

eller innehafvare af annan persons yrkesrätt; och då den vid bevillnings-taxeringen för ett eller annat yrke påförda beskattning icke medför eljest saknad rättighet för den skattskyldige till utöfvandet af detta yrke, så äro taxeringsmännen icke pliktiga att undersöka och pröfva behörigheten till detsamma idkande.

6 §.

Såsom inkomst af arrende af kronoegendom taxeras ett belopp, motsvarande sex procent af det egendomens taxeringsvärde, som fastställles under det löpande året.

Uppskattning af inkomst utaf tjänst eller pension.

7 §.

Lön och annan inkomst, som utgår i spannmål eller persedlar, upptages med det kontanta belopp, den efter ortens medelpris utgör.

Värdet af bostadsförmån beräknas med ledning af i orten gällande hyrespris eller i saknad af tillfälle till sådan jämförelse efter annan grund, som taxeringsmännen finna tillämplig. I de fall, då ämbets- och tjänsteman, såsom boställshafvare, erlagt fastighetsbevillning för boställe, skall han icke taxeras till inkomstbevillning för sin förmån af fri bostad på samma ställe.

I afseende å afdragen vid inkomstberäkningen är särskildt att iakttaga, att, medan å *ena* sidan allt som i tjänst eller uppdrag uppburits, därunder inbegripet äfven hvad som anvisats till bestridande af med tjänsten eller uppdraget förenade särskilda kostnader, upptages till taxering, afdrag å *andra* sidan får göras för samtliga utgifter, hvilka äro att anse såsom kostnader för fullgörande af tjänsten eller uppdraget. Sålunda komma, bland annat, i betraktande afdrag för resekostnader och ökning i lefnadskostnader, då skattskyldig för ändamålet måste vistas utom den vanliga boningsorten. Afdrag göres för kostnadens fulla belopp allenast med den inskränkning att afdraget för sådan kostnad, för hvilken ersättning blifvit *särskildt* anvisad, icke må öfverstiga det anvisade beloppet.

Allmänna föreskrifter.**8 §.**

Huruvida skattskyldigs tillfälliga årsförlust (t. ex. genom kreatursjukdom, skeppsbrott, varulagers förstöring och dylikt) bör betraktas såsom minskning i årets inkomst eller såsom kapitalförlust, pröfve taxeringsmyndigheterna efter rörelsens och förlustens storlek och beskaffenhet.

9 §.

Enär aktiebolag eller solidariskt bankbolag skall erlægga bevilning både för ränteinkomsten af hela det i bolaget nedlagda kapitalet och för den vinst, som rörelsen därutöfver lämnat, så böra de enskilda delägarne icke taxeras för inkomst från samma bolag. Ej heller taxeras medlem i förening för ekonomisk verksamhet för hvad han erhållit såsom vinstutdelning å insats i föreningen.

10 §.

Vid tillämpning af 12 § 1 mom. i bevillningsförordningen, angående befrielse från eller lindring i bevilning för inkomst af kapital eller arbete, skall den skattskyldiges eller, i fråga om äkta makar, deras behållna afkomst nästföregående år såväl af vederbörande då tillhörig fast egendom som ock af sådan särskildt beskattad rörelse, som drifvits i bolag eller idkats å annan ort än den, där den skattskyldige är mantalsskrifven, tagas i beräkning vid bestämmandet af de sammanräknade årsinkomsterna, hvarvid i fråga om fast egendom iakttages, att inkomst af jordbruksfastighet beräknas till 6 procent och inkomst af annan fastighet till 5 procent af taxeringsvärdet. Om sålunda skattskyldig finnes i sin mantalskrifningsort hafva haft t. ex. 450 kronors inkomst af kapital eller arbete samt tillika ägt stadsfastighet taxerad till 2,000 kronor och hvilken alltså bör upptagas till 100 kronors afkomst, så att hans sammanräknade årsinkomst uppgått till 550 kronor, får enligt föreskriften i andra stycket af det ifrågavarande momentet, jämfördt med hvad ofvan sagts, sådan skattskyldig tillgodonjuta bevillningsfrihet för ett belopp af 450 kronor och kommer således i det förutsatta fallet icke att erlægga någon bevilning för inkomst, hvaremot den skattskyldige, som jämte 450 kronors in-

komst af kapital tillika åtnjutit exempelvis 2,000 kronors inkomst af aktier, skall erlägga full bevillning för de 450 kronorna. Har gift man haft 1,100 kronors inkomst af kapital eller arbete och därjämte ägt jordbruksfastighet till ett taxeringsvärde af 5,000 kronor med 300 kronors däraf beräknad afkomst, samt har hans hustru tillika haft 400 kronors inkomst af aktier, hvilken inkomst varit från mannens förvaltning rättsligen undantagen, i följd hvaraf makarna i sammanräknade årsinkomster åtnjutit tillhopa 1,800 kronor, kommer bevillning att, utan medgifvande af något afdrag, mannen påföras för hans först berörda inkomst af 1,100 kronor. Har mannen haft 1,500 kronors inkomst af kapital eller arbete och hustrun 400 kronors inkomst af tjänst, så att deras sammanlagda inkomst utgjort 1,900 kronor, skall hvardera taxeras för hela sin inkomst och därför erlägga bevillning utan afdrag.

---

*Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Kungl.
Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms
slott den 11 mars 1910.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve TAUBE,
Statsråden: PETERSSON,
              HEDERSTIERNA,
              SWARTZ,
              grefve HAMILTON,
              grefve EHRENSVÄRD,
              MALM,
              LINDSTRÖM,
              NYLANDER,
              VON SYDOW.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Swartz anförde vidare:

Redan vid behandlingen af frågan om statsregleringen för år 1911 framhöll jag och har sedermera vid tillstyrkande af propositionen med förslag till förordning om inkomst och förmögenhetsskatt närmare utvecklat, hurusom skatteomläggningen icke kunde anses fullt genomförd, utan att allmänna bevillningen samtidigt försvunne ur statens direkta beskattningssystem. Vid utförandet af de anordningar, som häraf blefve följden, kunde emellertid icke förbises, att bevillningstaxeringarna vore grundläggande för den kommunala skattskyldigheten, och att med hänsyn till de kom-

munala skattefrågornas läge dessa taxeringar icke kunde undvaras. Under sådana förhållanden stod man i valet att antingen formellt bibehålla bevillningsförordningen såsom en statslig skatteförfattning eller ock omforma förordningen till en författning om kommunal inkomstskatt. Mot en anordning af sistnämnda slag talade emellertid först och främst bevillningens egen föråldrade konstruktion. Bevillningsförordningen i dess nuvarande skick är nämligen så pass bristfällig och ofullständig, att det säkerligen skulle finnas synnerligen olämpligt att upphöja densamma till kommunal lag utan en genomgripande omarbetning. Äfven om en sådan omarbetning icke utvidgades att omfatta själfva skattskyldighetens omfång, förutsätter densamma i allt fall en utredning, som ännu icke föreligger. Härtill kommer, att, ehuru bevillningstaxeringarna bilda underlag för skattskyldighet till primärkommun, landsting, våghållningsdistrikt m. fl. menigheter, taxeringarna dock icke utnyttjas af kommunerna efter fullt ensartade grunder. Sålunda må framhållas, att enligt förordningen om kommunalstyrelse på landet skattskyldighet för jordbruksfastighet åligger icke ägaren utan brukaren. Landstingsskatt åter erlägges af den, hvilken utgör bevillning för fastigheten, det vill säga i regel ägaren.

Af dessa och åtskilliga andra anledningar skulle en revision af bevillningsförordningen i nyss angifvet syfte icke kunna vidtagas utan i sammanhang med ändringar i kommunalförfattningarna.

Af hvad jag nu anfört torde framgå, att sakläget fordrade anlitaandet af den andra utvägen, hvarigenom bevillningsförordningens formella ställning i beskattningssystemet skulle lämnas oförändrad. Bevillningsförordningen skulle sålunda nominellt allt fortfarande bilda underlag för en statsskatt. För att inskränka denna anordning att vara rent formell, måste ett mot bevillningssumman svarande belopp öfverlämnas till någon af de kommunala grupper, som grunda skattskyldigheten å bevillningstaxeringarna. Staten komme sålunda att bland inkomsttitlarna fortfarande upptaga bevillning, som för år 1911 beräknats till 1,250,000 kronor, men skulle samtidigt i riksstaten uppföra ett anslag å samma belopp att utgå till vederbörande kommuner i förhållande till den inom kommunerna debiterade bevillning. I detta afseende har valts landstingen och städer, som icke deltaga i landsting. Då bevillningen i förslaget fastställts till en tiondedel af nuvarande bevillningsprocenten, skulle landstingen och oförmälda städer kunna i ungefärligen motsvarande mån nedsätta den eljest erforderliga utdebiteringen å bevillningens grund. För att emellertid en sådan ordning icke skall rubba grunderna för skattskyldigheten

till landsting och dylika städer med afseende å det belopp, som skulle utgå i form af statsbidrag, måste äfven bevilningen utgå efter just dessa grunder. Man måste alltså i förevarande fall till en början undersöka, huruvida och i hvad mån den skattskyldighet till landsting, som bygger å bevilningstaxeringar, afviker från den i bevilningsförordningen stadgade skatteplikt. Sådan afvikelse förefinnes allenast beträffande staten tillhörig jordbruksfastighet och kronopark. Är kronodomän utarrenderad, skall arrendatorn erlægga bevilning till staten för sin verkliga inkomst af jordbruksrörelsen. Enligt landstingsförordningen utgöres emellertid landstingsskatt af arrendatorn efter en till 6 procent beräknad inkomst af taxeringsvärdet å den arrenderade kronodomänen. För att i detta afseende bringa öfverensstämmelse mellan bevilningsförordning och landstingsförfattning har i förslaget till bevilningsförordning införts stadganden därom, att arrendator af kronoegendom skulle utgöra bevilning efter en i ofvan angifven ordning beräknad afkastning af fast egendom.

Vidare är staten enligt bevilningsförordningen fri från fastighetsbevilning. Landstingsförfattningen åter stadgar, att landstingsskatt skall utgå för kronopark, som bildats antingen af mark, inköpt af kronan efter 1874 års början, eller af staten tillhörig jordbruksdomän eller del af sådan. För att bibehålla landstingen vid dem nu tillkommande rätt till skatt från kronoparkerna äfven i afseende å det skattebelopp, hvilket skulle utgå i form af statsbidrag, är det emellertid icke erforderligt att göra någon ändring i bevilningsförordningen. För närvarande debiteras landstingsskatten å kronodebetsedlarna, och skatten, i hvad angår kronoparkerna, utbetalas af domänstyrelsen genom dess organ i landsorten.

I stället för att å debetsedel uppföra bevilning för ifrågakomna kronoparker, bör af domänstyrelsen utan omgång till landstingskassan utbetalas ett mot bevilningen svarande belopp eller 0,6 öre för hvarje fulla 100 kronor af taxeringsvärdet å kronopark. Ett sådant tillvägagångssätt ökar ju icke statens utgifter, men förutsätter dock från Riksdagens sida ett medgifvande angående dispositionen af det anslag, hvarmed domänstyrelsen hittills bestridt kronan å debetsedel påförda utskylder af ifrågavarande natur. Då emellertid beslut i nyssnämnda afseende icke erfordras förrän år 1911, torde därmed tills vidare få anstå.

De kommunala författningar, som gälla för Stockholms stad och för de öfriga städer, hvilka icke deltaga i landsting, innehålla inga bestämmelser, som i detta sammanhang kräfva ändring i bevilningsförordningen.

Vid revision af bevillningsförordningen har man af skäl, som jag tidigare i dag anført vid tillstyrkande af propositionen med förslag till förordning om inkomst- och förmögenhetsskatt, utgallrat alla bestämmelser rörande taxeringsmyndigheterna och förfarandet vid taxering. Bestämmelser i sådant syfte återfinnas i förslag till särskild författning i ämnet.

Det till kammarrätten remitterade förslaget till ny bevillningsförordning innebar, om man frånser nu angifna begränsning, inga andra afvikelser från gällande författning i ämnet än sådana, som, ehuru hämtade från förslaget till förordning om inkomst- och förmögenhetsskatt, likväl innefattade allenast ett förtydligande af redan förefintliga stadganden eller lagfästade eller rättande af praxis vid tolkningen af vissa andra bestämmelser. Likasom i sistnämnda författningsförslag hafva sålunda i förslaget till ny bevillningsförordning lämnats uttryckliga föreskrifter rörande taxering af spekulations- och realisationsvinster samt af kooperativa förenings inkomster.

Jag öfvergår nu att i anslutning till vederbörande paragrafer i det till kammarrätten remitterade författningsförslaget redogöra för de ändringar däri, som jag på grund af kammarrättens erinringar eller af andra anledningar anser mig böra föreslå, såvidt dessa ändringar kunna anses erfordra någon motivering.

Från gällande bevillningsförordning har förslaget upptagit bestämmelser därom, att bevillning af fast egendom skall erläggas af den, som för nästföregående året författningsenligt mantalsskrifvits eller bort mantalsskrifvas såsom ägare eller innehafvare af fastigheten. I anslutning till sitt yttrande öfver 1906 års förslag angående ändringar i bevillningsförordningen har kammarrätten uttalat sig för en lagstiftning i syfte att såsom nästföregående årets värde uttryckligen måtte fastslås fastighetens värde vid samma års utgång, likasom ock att skattskyldigheten måtte förklaras åligga den, som vore fastighetens ägare vid samma tidpunkt.

Ehuru den nuvarande anordningen otvifvelaktigt lämnar rum för erinran, har jag i allt fall ansett mig icke böra nu till behandling upptaga frågan om ändringar däri, allraminst i den af kammarrätten föreslagna räckvidd. Härfür förutsättes gifvetvis en närmare utredning och en sådan utredning har enligt min mening sin rätta plats såsom led i det före-

stående arbetet för omläggningen af den kommunala beskattningen. Af samma anledning har jag icke heller ansett lämpligt att i detta sammanhang, på sätt kammarrätten jämväl ifrågasatt, öfverse anvisningarna för uppskattning af skogbärande fastighet.

I en annan punkt, som likaledes berör grunderna för uppskattning af fast egendoms värde, har jag däremot ansett angeläget, att ändring nu sker. Med anledning af den ökade betydelse, taxeringsvärdet kommer att få vid införande af en förmögenhetsbeskattning, har kammarrätten med allt fog fäst uppmärksamheten på önskvärdheten af föreskrifter i syfte att underlätta nedsättning i taxeringsvärdet på grund af sådana förändringar i fastighetens beskaffenhet, som föranleda minskning i dess värde. Kammarrätten framhåller härvid särskildt skogsafverkning och nedrifning af byggnader och har jag låtit komplettera taxeringsanvisningarna i enlighet med hvad kammarrätten sålunda erinrat.

Öfvergår jag så till den del af författningen i fråga, som inrymmer de för *inkomstbevillningen* normerande föreskrifterna, kan jag äfven här fatta mig kort.

På detta område af lagstiftningen har jag haft till hufvudsakligt ögonmärke att icke vidtaga sådana ändringar, hvarigenom skulle kunna äfventyras förskjutningar i den kommunala skattebördan. Å andra sidan har hänsyn till önskvärdheten af att i möjligaste mån bringa lättnad i deklarationsplikten fullgörande och själfva taxeringsarbetet äfvensom att förebygga en måhända eljest lätt yppad villrådighet i ämnet bestämt mig att i en del fall, där öfverensstämmelse hittills saknats, åvägbringa sådan mellan respektive författningars bestämmelser i samhörande ämnen.

Sålunda har, för att här nämna några fall af betydenhet, jämväl i förslaget till bevillningsförordning uppräknats vissa intäkter, som icke heller äro föremål för inkomstbevillning. Å andra sidan har ett, efter hvad erfarenheten visat, välbehöfligt tillägg här liksom i förslaget till förordning om inkomst- och förmögenhetsskatt gjorts därom, att äfven hvad skattskyldig för sin och sin familjs räkning direkt tillgodogör sig från den näring, han bedrifver eller eljest af förnödenheter och varor, som han för i handel eller tillverkat, är att räkna till hans inkomst.

För de intäkter, som falla inom ramen för inkomstgruppen tjänst eller pension, har jag i 9 § af förslaget begagnat mig af anvisningarna till den större författningen. Likaså hafva enhetlighet och reda vid taxeringsförfarandet synts mig oafvisligt påkalla en fullt ensartad behandling af alla slags tjänsteinkomster, så att för båda taxeringarnas vidkommande

allt som i tjänst uppbäres redovisas till beskattning efter afdrag för omkostnaderna i tjänsten, däribland resekostnad och den ökning i lefnadskostnad, som blir en följd af tjänstgöring annorstädes än å boningsorten. Med en sådan anordning af afdragsrätten försvinna ock de nuvarande med rätta öfverklagade ojämnheterna som äro lika många orättvisor på beskattningsområdet i fråga och beskattningen, som i denna del för närvarande saknar all inre fasthet, tillföres sådan. Genom att medgifva afdrag för kontors- och förvaltningskostnader jämväl för den stora grupp af skatteskyldiga, hvarom jag nu talar, skipas ock en rättvisa, som synes mig vara oomtvistlig.

Vid sin granskning af det remitterade förslaget har kammarrätten i afseende å 12 § 1 mom. framhållit önskvärdheten af ett förtydligande i syfte att klargöra innebörden af bestämmelsen om rätt till skattelindring för skattskyldig, som hufvudsakligen försörjer mer än tre personer, en bestämmelse, som tillkom genom beslut vid nästlidet års Riksdag och upptagits i nämnda förslag. Då det synts mig kunna antagas, att med stadgandet i fråga icke afsetts att inräkna skattskyldig själf, har jag infört ett tillägg, hvaraf detta tydligt framgår.

Slutligen skall jag till granskning upptaga innehållet i 14 § af föreliggande förslag och i sammanhang därmed 27 § i förslaget till förordning om inkomst- och förmögenhetsskatt, innefattande bestämmelser i syfte att förekomma internationell dubbelbeskattning.

Af flera anledningar har det ansetts lämpligt att nu upptaga nämnda fråga till lösning. Under senaste svensk-tyska traktatsunderhandlingar var frågan bragt på tal och från åtskilliga tyska stater, däribland Preussen, har nu uttryckts önskan att med svenska regeringen på diplomatisk väg afsluta öfverenskommelser i berörda syfte.

Enligt bestämmelserna rörande skattskyldigheten är utlänning, hvilken är här i riket mantalsskrifven, ungefärligen likställd med svensk medborgare i fråga om inkomster, som här förvärfvats eller härifrån åtnjutits eller, utifrån införda, här användts.

Utlänningen skattar sålunda först och främst för all den inkomst af fast egendom, af kapital och arbete, som kommit honom till godo från skattekälla här i riket. Genom konvention lärers undantag från denna regel icke komma att göras annat än för särskilda fall, såsom för reglering af skatteförhållandena, då en person har hemvist såväl här i riket som i den främmande staten. Hufvudsakliga ändamålet med konventionen

eller undvikandet af dubbelbeskattning vinnes genom reglering af skattskyldigheten för inkomst, som, utifrån införd, här användes.

Hvad åter angår utlänning, som icke är här i riket mantalsskrifven, skulle enligt föreliggande författningsförslag skattskyldigheten stanna vid inkomst af fast egendom, af näring samt vid utdelning å aktier och banklotter. Såsom ordalydelsen af 27 § af förslaget till förordning om inkomst- och förmögenhetsskatt utvisar, skulle i nu nämnda fall genom konvention icke kunna disponeras öfver annan inkomst än utdelning, hvarom nyss förmäldes.

Såsom nämndes skulle inkomst af näring beskattas i det land, där näringen bedrifves. En sådan bestämmelse är emellertid icke nog för att förekomma dubbelbeskattning. Med näringslivets utveckling har uppstått en ganska omfattande rörelse, som, ehuru med hemortsrätt i ett land, bedrifves äfven inom andra länder. Erfarenheten därutinnan, hvad Sverige angår, visar måhända mindre hän till Tyskland än till mera närbelägna länder. I anledning af nu nämnda förhållande har i 14 § af förslaget till ny bevillningsförordning föreslagits, att jämväl bestämmelser om internationell fördelning af inkomst af rörelse i fall af förberörda beskaffenhet måtte få ske genom öfverenskommelse med främmande makter.

I saknad af sådana bestämmelser torde nämligen fördelningen komma att verkställas efter skön. I hvarterdera landet skulle taxeringsmyndigheterna afgöra, huru stor del af samlade inkomsten af rörelsen i förekommande fall borde tagas till beskattning därstädes. Praxis eller vägledande bestämmelser för den interkommunala fördelningen inom vederbörande land torde väl då i allmänhet komma att läggas till grund för rörelseinkomstens internationella fördelning. Då emellertid å ena sidan praxis och författningsbestämmelser icke kunna förutsättas sammanfalla i bägge länderna samt å andra sidan någon särskild myndighet med rätt att jämka de i de skilda länderna verkställda taxeringarna icke torde kunna ifrågakomma, blefve följden lätteligen den, att näringen i de särskilda fallen komme att beskattas för sammanlagdt mera än det belopp, hvartill den verkliga inkomsten uppgått, om icke det tänkbara fallet inträffade, att sammanlagda taxerade inkomsten understeg den verkliga och inkomsten alltså delvis lämnades obeskattad.

Ett ordnande af dessa förhållanden blir gifvetvis en angelägenhet af betydelse för såväl stat som kommuner, en angelägenhet, som icke kan lämnas obeaktad vid omdaningen af beskattningen till staten. De fram-

ställningar, som i nu omförmälda syften gjorts, hafva därför upptagits till granskning vid utarbetande af nu föreliggande skatteförslag.

Enligt dessa förslag skulle gränserna för de medgifvanden, hvilka finge göras i konvention till förebyggande af internationell dubbelbeskattning, fastställas af Riksdagen, men däremot själfva konventionen i förekommande fall omedelbarligen avslutas af Kungl. Maj:t, hvad Sverige angår. Då emellertid Riksdagen alltid bör hafva fria händer att ordna beskattningen för hvarje budgetsår för sig, skulle enligt förslaget konvention icke få avslutas för längre tid än att densamma skulle kunna på grund af ett Riksdagens mellankommande beslut uppsägas att gälla vid löpande årets utgång.

Angående räckvidden af en dylik konvention har kammarrätten anført, att i fråga om beskattning af aktieutdelning och tillfälliga affärsvinster utländsk makt näppeligen torde kunna erbjuda Sverige någon tillfredsställande ersättning för den befrielse från skattskyldighet för nämnda slag af inkomst, som den utländska maktens undersåtar skulle kunna erhålla. Sådana inkomster torde nämligen i afsevärdt större omfattning tillfalla utländske män, som i Sverige ägde aktier eller företoge spekulationer, än svenske män, som i utlandet förvärfvade inkomster af samma slag.

Kammarrättens nu nämnda anmärkning, som riktar sig mot affattningen af 26 § i förslaget till förordning om inkomst- och förmögenhetsskatt, torde i och för sig icke äga allmängiltighet. Ty äfven om ett eller annat främmande land kan vara mera intresserad i svenska företag än svenska män i det främmande landets, skulle nog utan svårighet kunna angifvas land, där förhållandena äro motsatta. I hvarje fall torde det icke kunna sägas vara stora fiskaliska intressen som stå på spel. Enligt hvad en för ändamålet tidigare gjord utredning utvisar, skulle sålunda i Stockholm, där största antalet taxeringar af ifrågavarande slag torde äga rum, år 1906 hafva debiterats obetydligt öfver 26,000 kronor i skatt för utdelning å aktier, tillhöriga främmande lands, här i riket icke mantals-skrifna undersåtar.

För öfrigt skulle hvarje konvention föregås af pröfning, huru långt det kunde vara med Sveriges intresse förenadt att göra medgifvanden i de i författningsrummen angifna afseenden. Att, på sätt kammarrätten ifrågasatt, begränsa möjligheterna till sådana medgifvanden, skulle i viss mån innebära hinder för Sverige att utverka sig vissa med ifrågavarande slags traktater förbundna fördelar.

På grund af hvad jag sålunda anført, anser jag mig icke böra ifrågasätta någon ändring i det upprättade förslaget i nu förevarande delar.

Föredragande departementschefen uppläste härefter förslaget till förordning angående bevillning af fast egendom samt af inkomst, samt hemställde, att detsamma måtte i nådig proposition framläggas för Riksdagen. Statsrådets öfriga ledamöter instämde i denna hemställan.

Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten biföll hvad statsrådet sålunda hemställt; och skulle nådig proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilagan litt. vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Emil Sundberg.
